

● A pártválasztás az érdekre épül

Kis tettek a nagy egészért

Gonda István családjában téma a politika. (Fotó: Karnok Csaba)

Olajozottság, de fáultság is jellemezte a választás első fordulóját. A csendes-szürke kampányban az elsősorban párttagok által látogatott nagygyűléseken többször is találkoztam egy igazi polgárral, Gonda Istvánnal. A fizikussal, aki a nyolcvanas évek végén a szegedi egyetemen a TTK-s faliújság szerkesztőjeként lett népszerű közszereplő. Aki segítette az „egypártot” tagadó ellenzéki pártok születését. Akit az első, a '90-es választás, de az ideje is egy szavazatszám-láló bizottságban talált. Most, mikor már vállalkozó, mikor feleségével a hatodik gyermeküket várják, ismét bekapcsolódott a kampányba, s a választásba.

A párválasztás és a pártválasztás különbségéről, a magánélet és a politika kapcsolatáról is beszélgettünk Gonda Istvánnal, a 41 éves vállalkozóval és családapával, mikor kérdéseimmel arra kerestem a választ, hogy miért aktivizálódik az, aki két kampány között nem politizál.

● **Jónéhány kampánygyűlésen találkoztunk. Miért vesz részt egy ilyen rendezvényen az a választópolgár, aki nem tagja egyetlen pártjának sem?**

– Két év után kiderült, hogy e kormány nem azt csinálja, ami megfelel nekem és a családomnak. Ezért kíváncsi lettem az ellenzékre. Mikor Szegeden járt, meghallgattam Maczó Ágneszt, Csurka Istvánt, Torgyán Józsefet és Lezsák Sándort. Feltételeztem, hogy egy sajtónyilatkozathoz képest többet ad egy személyes találkozás, ha láthatom és hallhatom, hogyan beszél, mit mond egy-egy párt elnöke, mikor nem kamerába vagy magnetofonba beszél.

● **De nem elégedett meg ezzel a szereppel. Több pártban, így a Magyar Demokrata Fórumban, a Magyar Igazság és Élet Pártjában, a Fidesz-MDF közös jelöltjének is segített a kampányban. Miért?**

– Plakátot ragasztottam, a három fiam segített szórólapokat teríteni. A fiúk közül a két nagyobbik kisiskolás, a kisebbik óvodás, de míg együtt „meglátogattuk” a háromezer családot, mert a postaládákba tettük a pártot és jelöltjét bemutató szórólapokat, nagyon sokat tanultak. Például azt, hogy ha egy értéket fölállalunk, ha vannak céljaink, akkor azok megvalósításáért tenni is kell. Sok kis tettetből áll össze a nagy egész. De e séta arra is rádobbertett: mennyire szűk az ismeretségi körünk! Egyetlen

utcan belül is annyira más világok léteznek! Ezért a jelölteknek is hasznos lenne, ha gyalog járnák végig a körzetüket, így láthatnák, mennyire különböző emberek és élethelyzetek képviselőit érdekelnek.

● **Egy dolog a plakátolás, s más a voksolás. Milyen taktika alapján dönti el: kit támogat, illetve kire szavaz?**

– A párválasztás a szertetre, a pártválasztás viszont az érdekre épül. Először '89-ben az SZDSZ-re szavaztam, mert azt tartottam „jóknak”. A második választáson taktikát változtattam: bár az Antall-kormány nem tetszett, mégsem akartam, hogy kiessen az MDF a Parlamentből, ezért rájuk voksoltam. Most megnéztem a pártokat, s amelyik programja az érdekeimnek megfelel, arra szavazok. A MIÉP-et támogattam, hogy bekerüljön a Parlamentbe, hogy „élő lelkiismeretként” kordában tarthassa a többieket. A második fordulóban pedig a legerősebb ellenzéki párt jelöltjére voksoltam. De nem az én taktikám a lényeg, hanem az, hogy az ember vegyen részt a közügyekben. Mikor lehet, menjen el szavazni, így is fejezze ki véleményét, befolyásolja a döntést: milyen föllású legyen a kormány és a Parlament.

Újszászi Ilona

● A választások tétje

Kié lesz a kormányrúd?

● Munkatársunktól

Már aludtunk néhányat az elmúlt vasárnapi választások óta. A mérlegelés így higgadtabb lehet, mint hétfőn reggel, amikor a fél ország álomosságtól fáradtan, az ismertté vált eredményektől mámorosan, avagy letargiában taglalta a történeteket. A listán az MSZP orr-hosszal győzött, de a Fidesz közvetlenül a sarkát tapossa. Kérdés, letapossa a cipőjét is, avagy akár előz is. A közvélemény-kutatások szerint az Orbán-vezette csapatnak jobbak az esélyei a két választás közötti időszak derekán. Azt azonban egyik esélyes sem kerülheti ki, hogy társat keressen magának a koalícióhoz. Az MSZP és a Fidesz Magyar Polgári Párt elnökének megnyilvánulásából, megszólalásából az tűnik ki, hogy egymással a világért se szövetkezzenek. Mindketten elhatárolják pártjukat a MIÉP-pel való közösködéstől is.

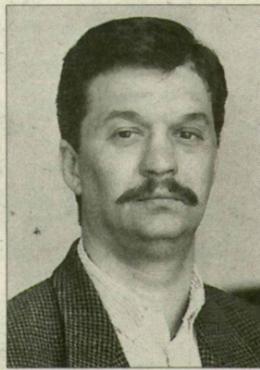
A visszalépések, a taktikázások megkezdődtek. Am már itt látszik, hogy nem egyszerű a dolog. A pártok egyezkednek, ám néhány jelölt megmakacsolta magát, nem hajlandó tudomásul venni a feje fölött, róla, „magasabb szempontból” hozott döntést. Bizonyára lesz még izgalom bőven a következő héten is.

Kíváncsiak voltunk, hogyan vélekednek a választópolgárok az első fordulóról, milyen esélyt jósolnak az egyes pártoknak, kiket látnának szívesen az ország kormányrúdjánál. A vélemények természetesen eltérőek, ám mindegyikük szavából kiűnik, óriási tétje van az országgyűlési választások második fordulójának.

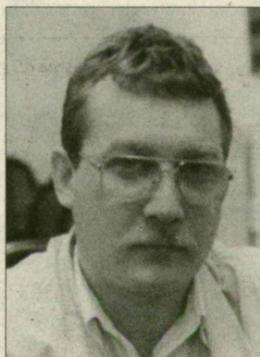
Pataki Irméné (főelőadó, megyei földhivatal):

– Reményt keltő, hogy a legutóbbi választásokhoz képest kevesebben szavaztak azokra, akik pár éve még a proletárdiktatúrát hirdették. Nagyon örülök az ellenzék összefogásának, hiszen nagy a tét: a hatalmat le kell váltani, s el kell kezdenünk a korrupciótól mentes polgári demokrácia építését. Ennek megfelelően a következő időszak vezető ereje csak egy polgári párt lehet, s erre a szerepre a Fideszt látom a legalkalmasabbnak. A hatalomváltással nem szabad ijesztgetni a választókat: egy demokráciában természetes, hogy a kormányok időnként cseréljék egymást. Azaz is tisztában kell lenni, hogy a jelenleg még ellenzékben lévő pártok képesebb egy másfajta gazdaságpolitikát megvalósítani, amely a sikerhez vezet. A választóknak pedig nagy a felelősségük, nem szabad otthon maradni, hiszen a jövőnkönkről, remélem, egy polgári jövőről szavazunk.

Lipták Tibor (ügyvezető, Felni Kft.):

– Nagyfokú érdektelenséget tükröz az, hogy ilyen kevesen mentek el szavazni. AZ alacsony részvétel jelent valamit, amire igenis oda kell figyelni. Úgy hiszem, erről a kérdéstről még bőven lesz szó a választások elemzésekor. Véleményem szerint a közömbösségnek az az oka, hogy az elmúlt nyolc év alatt az emberek belefáradtak a politikába, kiábrándultak a közéletből, ezért nem is kívánnak részt venni annak alakításában. Mindez indokolja azt, hogy váltani kell, új kormányra van szükség. Nagyon bizok abban, hogy a Fidesz lesz az a párt, amely győztesen kerül ki, és kormány alakíthat. Az biztos, hogy a szocialistákkal kell nagy küzdelmet folytatni, s a mandátumok összeszámlálásakor csak kis különbség várható – remélem, a polgári erők javára. Szerintem a kiszáradással a második fordulóig nem kell feltétlenül együttműködni, azonban ha a kormány leváltásához szükséges, az FKGP-t is be kell vonni az új kormányba. A lényeg viszont az, hogy a Fidesznek kell kormányt alakítani.

Eke Tamás (tervező mérnök):

– Szomorú, hogy ilyen kevesen voltak az első fordulóban, mert ez azt jelenti, hogy a választók jelentős részét nem érdekli, hogy mi lesz velük. Ha többen mentek volna el szavazni május 10-én, akkor már az első fordulóban is döntés születhetett volna, így most patthelyzet alakult ki. Ami engem illet: a Fidesz-Magyar Polgári Pártra szavaztam, a 24-én is rájuk fogok, bár annak nem látom nagy valószínűségét annak, hogy bármelyik párt is egyedül alakíthasson kormányt. Úgy érzem, a Fidesznek össze kell fogni a kiszáradt emberek érdekében, hogy a szabaddemokraták és a szocialisták együttműködése révén ne szerezhesen többséget a jelenlegi kormánykoalíció. Meg kell adni a lehetőséget a korombelieknek, a 30-40 éves generációnak arra, hogy beleszólásunk legyen a sorsunk alakításába. Úgy látom, hogy mi vagyunk azok, akik már a gyerekeinkért dolgozunk és jobban tudunk alkalmazkodni az ezredvég kihívásaihoz.

Solymosi Frigyes (akadémikus):

– Jó esélyt látok arra, hogy a polgári pártok győzelmét hozza a választások második fordulójára. Ebben az esetben a kiszáradt szavazók meg a Fidesz kaphatná meg a kormányalakítás lehetőségét. A legegyszerűbb persze az lenne, ha a Fidesz abszolút többségre tenne szert, s akkor egyedül is kormányképes tényezővé válna. Most még nagy a taktikázás folyik a különböző koalíciókról. Én viszont meg vagyok győződve arról, hogy változás kell, váltani kell. Az új, reményem szerint polgári kormány pedig az a legfontosabb feladata, hogy az igazságszolgáltatást és a jogszolgáltatást rendbe tegye. Tarthatatlan állapot, hogy milliárdok áramoljanak ki a gazdaságból. A különféle haszonszerzési módszerek ellen minden jóérvű ember tiltakozik, de általában az derül ki, hogy a hirtelen meggazdagodottak valamiféle kiskaput használtak ki. Az ügyeskedőket meg kell fosztani ettől a lehetőségtől, s ebben az új kormányzatnak lehet döntő szerepe. Abban is bízik, hogy a kutatásfejlesztésre több pénz jut majd.

Sütöri László (igazgató, pusztamérgesi szakközépiskola):

– Az első fordulóban azért mentek el kevesen szavazni, mert az emberek az összes pártban csalódtak, számukra egyik sem hiteles. Tanárként is úgy látom, hogy a 18 éven felülieket elenyésztő mértékben érdeklí a politika. Valahogy olyan hangulat alakult ki, hogy a választók nem hozzák összefüggésbe az ország sorsának alakulását saját jövőjükkel. Úgy kezelik ezt az emberek, mintha a két dolog egymástól teljesen független lenne, éppen ezért nem is törődnek az országgyűlési képviselőválasztásokkal. Sokkal többet kellene az iskolákban foglalkozni a diákok életre nevelésével, az alapvető jogok és kötelességek oktatásával. A választók mára oda jutottak, hogy semmitől sem várnak változást. Ebben a pártoknak van óriási felelősségük. Nem örülök annak, hogy a pártok létszáma esetleg csökken a parlamentben, mert ez gyengíti a mindenkori hatalom ellenőrzését. Úgy látom, az országnak leginkább stabilitásra van szüksége ezekben az időkben.

Mészáros Gábor (igazgató, szegedi fürdők):

– Véleményem szerint Magyarország lakossága az elmúlt szűk évtizedben megtanulta azt, hogy kellő bölcsességgel, komolysággal éljen a modern demokrácia nyújtotta lehetőséggel és szavazzon, válasszon, amikor komoly tét miatt szóltják az urnákhöz. Éppen ezért engem is meglepett az első forduló alacsony részvétel, talán azért mert nem kívánnak változtatni, vagy azért, mert jelenleg pártokra szavaznak az emberek, nem pedig a jelöltekre, az egyénre. Ugyanakkor már most megállapítható az ország sorsát a továbbiakban jelentősen befolyásoló tény. Például a kisebb pártok kiesése, az, hogy az MSZP megtartotta első helyét, a Fidesz-MPP megerősödése, s lehet sejteni, hogy a képviselők és a pártok arányát tekintve kiegyensúlyozott parlamentünk lesz. Magam területéről annyit meg kell jegyezni, hogy a kevés résztvevő a szegedi strandokon fordítva jelentkezett: a strandon kiemelkedően magas volt a forgalom.

Nógrádi Zoltán (polgármester, Mórahalom):

– Mélységesen megdöbbenett az alacsony részvétel, ez nagyon rosszat is jelenthet. Polgármesterként is úgy látom: elfordultak az emberek a politikától, s különösen aggasztó, hogy ez a fiatalokra rendkívüli mértékben igaz. Mórahalmon több közösséget is működtetünk, azonban a fiatalokat képtelenek vagyunk bevonni ezekben, mert nincs részükrol semmiféle érdeklődés. Úgy vélem, hogy a politikuskoké, illetve az oktatás a felelősség azért, hogy az ifjúság kiábrándult a közéletben való részvételből. Ami a pártokat illeti: ne várják azt, hogy a két választás között nem voltak kíváncsiak a választók véleményére, akkor most, pár hét alatt fel lehet kelteni bennük az érdeklődést és a részvételi vágyat. Remélem, hogy a második forduló tisztább képet teremt, s döntés születik. Akár a Fidesz, akár az MSZP alakít kormányt, az embereknek végre ki kell mondani, hogy mit gondolnak. A politikai patthelyzetnél nem tudok rosszabbat elképzelni.

● A Fidesz és az FKGP

Gesztus után figyelmeztetés?

● Budapest (MTI)

A Fidesz-Magyar Polgári Párt elnöke szerint figyelmeztetni kell a Független Kisgazdapártot, hogy óriási az erkölcsi, politikai felelőssége annak, ha – a Fi-

desz egyoldalú gesztusa elnére – nem lépteti vissza esélytelenebb jelöltjeit más ellenzéki aspiránsok javára az országgyűlési választások második fordulójára.

Ezt Orbán Viktor, a Fidesz pénteki, budapesti kampányrendezvényén jelentette ki, rámutatva arra, hogy, aki mindezt nem látja be, az a kormányváltás ellen dolgozik.

● DM-információ

Az országgyűlési képviselőválasztások második fordulójáig, illetve azt követően még egy hónapig akad bőven tennivalójuk a jelölteknek, a pártoknak és a választási bizottságoknak. Mi a polgár dolga? „Mindössze” annyi, hogy a kampányt figyelve, vagy ettől függetlenül eldöntse, kit támogat szavazatával, s május 24-én voksoljon.

Május 10-én 19 órától május 22-én 24 óráig választási kampányt lehet folytatni.

Május 16-ától május 24-én 19 óráig a választással kapcsolatos közvéle-

mezt kutatás eredményét nem szabad nyilvánosságra hozni.

Május 22-én 16 óráig a módosított névjegyzék a polgármesteri hivatalban megtekinthető.

Május 23-án 0 órától május 24-én 19 óráig kampányt folytatni tilos! Ez a kampánycsend időszaka.

Május 24.: Az országgyűlési képviselőválasztás második fordulójára. A személyiadat- és lakcímváltoztatás központi hivatal által átadott adatokat, valamint a közszemlére tett névjegyzék másolatának

adatait legkésőbb e napon kell megsemmisíteni.

Május 27-éig kell a megsemmisítésről készült jegyzőkönyvet átadni az adatszolgáltatónak. A szavazóköri jegyzőkönyvek egy példányát az illetékes választási irodában május 27-én 16 óráig megtekinthető.

Június 23-áig a plakátot az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték, köteles eltávolítani. E napig a választásra fordítható költségvetési támogatás felhasználásáról a jelölt szervezeteknek és a független jelölteknek el kell számolniuk a kifizető helyen.

Naptár